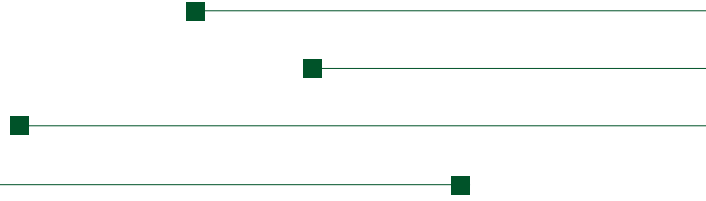

רשות שוק ההון
ביטוח וחסכון

פרק 1

סוכנים ויועצים

1. מבוא

פרק זה סוקר את פעילות התיווך בענפי הביטוח השונים, המגמות במספר בעלי הרישיונות הפעילים, היקף העמלות של סוכנים וסוכנויות ביטוח והייעוץ הפנסיוני בתאגידים הבנקאיים. כמו כן, מוצגים נתונים על בחינות הרישוי של הסוכנים והיועצים ועל שיעורי ההצלחה בבחינות הנדרשות לקבלת רישיונות.

2. מספר בעלי רישיונות

1.1 יחידים

קיימים שלושה סוגי רישיונות ליחידים בענף הביטוח והפנסיה:

- סוכן ביטוח - בעל רישיון בענף אחד לפחות מבין ענפי ביטוח כללי, ימי או פנסיוני;
- סוכן שיווק פנסיוני (עובד גוף מוסדי);
- יועץ פנסיוני.

לוח ה-1

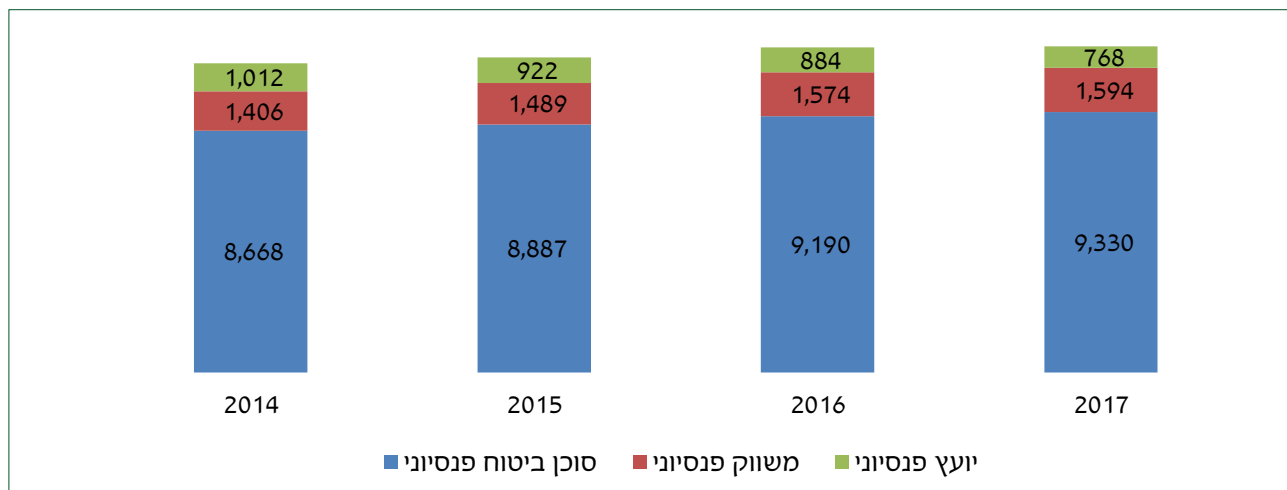
בעלי רישיון¹ יחיד פעילים, 2014-2017

שינוי 2016-2017	שינוי 2015-2016	2014	2015	2016	2017	ענף
בעלי רישיון (אחוזים)	בעלי רישיון (אחוזים)	בעלי רישיון	בעלי רישיון	בעלי רישיון	בעלי רישיון	
0.4%	3.1%	11,084	11,295	11,645	11,689	פנסיוני
-0.8%	1.0%	6,195	6,270	6,335	6,286	כללי
-2.9%	-0.4%	910	892	888	862	ימי
0.2%	3.0%	12,427	12,672	13,053	13,085	סה"כ בעלי רישיון

מקור: נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.

תרשים ה-1

מספר בעלי רישיונות² פעילים בענף ביטוח פנסיוני, לפי סוג רישיון, 2014-2017

מקור: נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.

1 בעלי רישיון - בעלי רישיון משולם בתוקף

סך בעלי הרישיון אינו שווה לסכום מספרם של בעלי הרישיונות בכל ענף וענף, כיוון שישנם בעלי רישיון המורשים לעסוק ביותר מענף אחד.

2 בעלי רישיון שהמירו את רישיונם במהלך השנה נספרים פעמיים

2.2 תאגידים

לוח ה-2

סוכני תאגיד³ (סוכנויות ביטוח) פעילים, 2014-2017

ענף	2014		2015		2016		2017	
	שינוי %-ב	מספר סוכני התאגיד	שינוי ב- %-	מספר סוכני התאגיד	שינוי ב- %-	מספר סוכני התאגיד	שינוי ב- %-	מספר סוכני התאגיד
פנסיוני	6.08%	1,257	5.01%	1,320	5.08%	1,387	0.58%	1,395
כללי	4.17%	1,098	2.55%	1,126	4.53%	1,177	-0.93%	1,166
פנסיוני וכללי	4.18%	1,023	1.96%	1,043	4.03%	1,085	-0.55%	1,079
ימי	-	293	-1.37%	289	-1.38%	285	-3.86%	274
סך הכל*	5.96%	1,351	5.26%	1,422	5.27%	1,497	0.33%	1,502

מקור: נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.

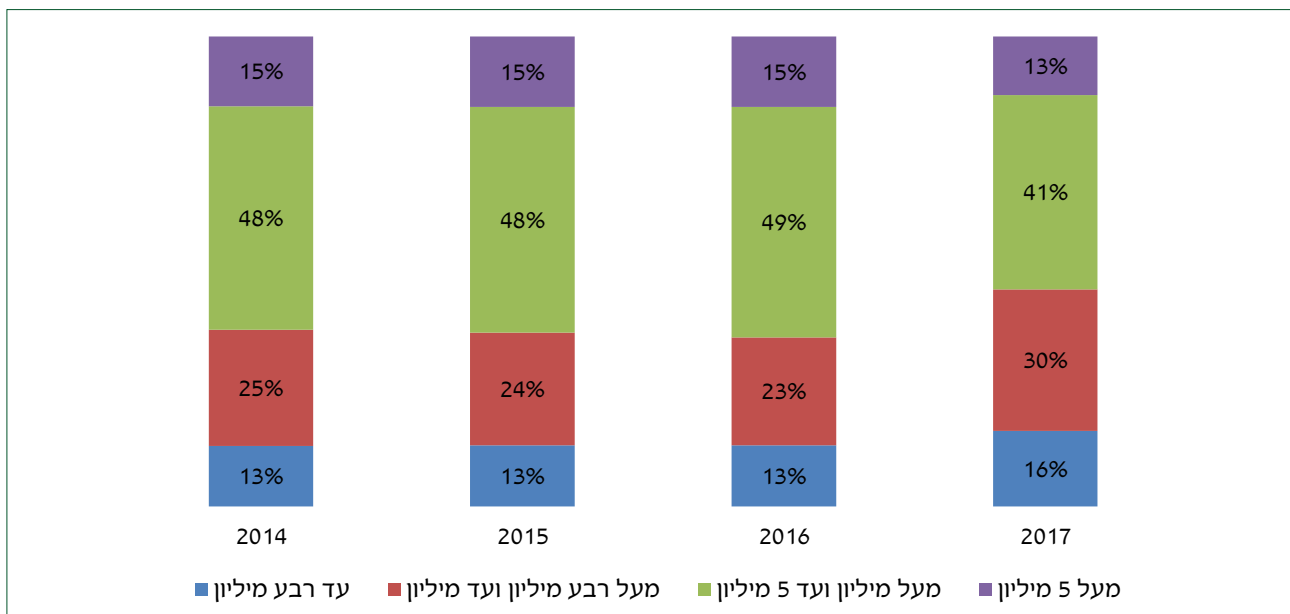
3 סוכני תאגיד - סוכנויות אשר להן רישיון משולם בתוקף; סך הסוכנויות אינו שווה לסכום מספרם של הסוכנויות בכל ענף וענף, כיוון שישנן סוכנויות המורשות לעסוק ביותר מענף אחד.

3. היקף העמלות של סוכני הביטוח - יחידים ותאגידיים

תרשים ה-2

התפלגות הסוכנויות לפי סך העמלות⁴ בענפים פנסיוני וכללי, 2014-2017

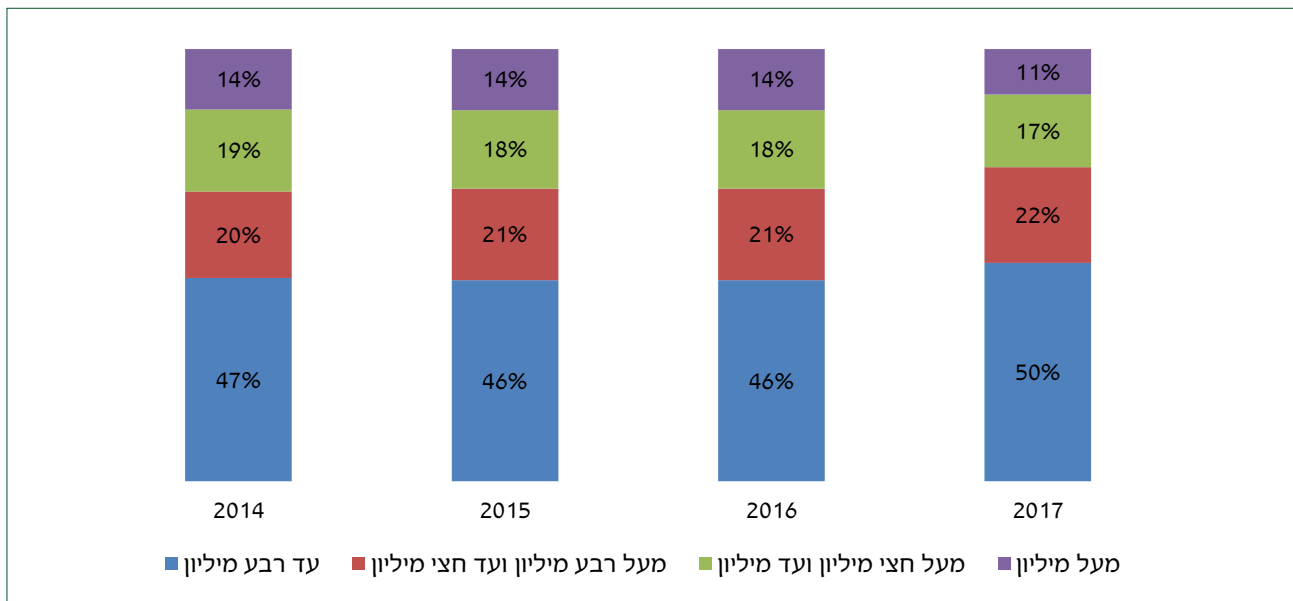
מקור: עיבודי נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון לדיווחי חברות הביטוח.

4 שיעור מסך הסוכנויות ללא סוכנויות אשר דווח בגיבן תשלום עמלות הנמוך מ-2,000 ש"ח בחודש בממוצע.

תרשים 3-ו

התפלגות סוכני הביטוח לפי סך העמלות⁵ בענפים פנסיוני וכללי, 2014-2017

מקור: עיבודי נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון לדיווחי חברות הביטוח.

5 שיעור מסך הסוכנים. ללא סוכנים אשר דוח בגינם תשלום עמלות הנמוך מ-2,000 ₪ בחודש במוצק.

4. עמלות סוכנים וסוכנויות ביטוח

לוח ה-3

עמלות ששולמו לבעלי רישיון בחלוקה לענפים 2015-2017 (באלפי ש"ח)

שיעור השינוי 2015-2016	שיעור השינוי 2017-2016	2015	2016	2017	
4%	6%	2,425,897	2,523,177	2,683,767	עמלות ביטוח חיים (כולל סיכון ללא חיסכון וכולל פוליסות חיסכון)
3%	5%	2,408,580	2,484,062	2,611,897	עמלות ביטוח כללי
13%	8%	1,793,088	2,024,394	2,187,320	עמלות ביטוח בריאות
3%	7%	1,197,065	1,231,503	1,320,569	גמל ופנסיה
6%	7%	7,824,630	8,263,137	8,803,552	סה"כ

מקור: עיבודי נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון לדיווחי חברות הביטוח.

לוח ה-4

שיעור עמלות מהפרמיות שחברות הביטוח שילמו בביטוח כללי⁶ 2016-2017

חברה	שיעור העמלות מהפרמיה לשנת 2017	שיעור העמלות מהפרמיה לשנת 2016	שיעור השינוי 2017-2016	נתח מסך העמלות 2017
הפניקס ביטוח	15.54%	15.89%	-2.22%	16.25%
הראל ביטוח	11.94%	11.34%	5.27%	14.20%
מגדל ביטוח	13.58%	12.45%	9.02%	11.47%
מנורה ⁷	14.88%	15.14%	-1.77%	19.61%
כלל ⁸	14.14%	14.03%	0.79%	12.47%
איילון ביטוח	13.79%	12.20%	13.03%	10.37%
הכשרה ביטוח	13.47%	12.55%	7.28%	5.41%
שלמה ביטוח	12.03%	11.69%	2.94%	4.54%
ביטוח חקלאי	10.12%	9.72%	4.06%	1.94%
שירביט	11.44%	9.77%	17.02%	2.41%
AIG	4.53%	5.10%	-11.21%	1.32%
סך הכול ביטוח	13.32%	12.91%	3.19%	100.00%

מקור: עיבודי נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון לדיווחי חברות הביטוח.

6 טבלה זו כוללת עמלות גם בענף בריאות.

7 קבוצת מנורה כוללת את מנורה ושומרה.

8 קבוצת כלל כוללת את כלל אשראי, כלל בריאות וכלל ביטוח.

לוח ה-5

עמלות שחברות הביטוח שילמו בביטוח חיים⁹ כשיעור מהפרמיות, 2016-2017 (באלפי ש"ח)

חברה	שיעור העמלות מהפרמיות לשנת 2017	שיעור העמלות מהפרמיות לשנת 2016	שיעור השינוי 2017-2016	נתח מסך העמלות 2017
הכשרה ביטוח	21.10%	18.91%	11.63%	5.64%
איילון ביטוח	14.25%	14.83%	-3.92%	3.30%
הראל ביטוח	12.30%	13.63%	-9.74%	23.52%
כלל	9.96%	11.02%	-9.61%	20.72%
מנורה	9.68%	9.11%	6.35%	10.97%
הפניקס ביטוח	7.27%	7.85%	-7.40%	13.83%
מגדל ביטוח	6.55%	6.61%	-0.78%	21.97%
AIG	0.98%	1.13%	-13.90%	0.05%
סך הכול ביטוח	9.15%	9.61%	-4.78%	100.00%

מקור: עיבודי נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון לדוחות השנתיים של חברות הביטוח.

לוח ה-6

מספר הסוכנים וסוכנויות הביטוח¹⁰ שחברות הביטוח שילמו להם עמלות בענף ביטוח כללי, 2017

חברה	מס' הסוכנויות	שיעור מסך הסוכנויות	מס' הסוכנים	שיעור מסך הסוכנים
הפניקס	608	58.86%	1445	45.03%
הראל	704	68.15%	1911	59.55%
מנורה	704	68.15%	1862	58.02%
מגדל	455	44.05%	1619	50.45%
כלל	538	52.08%	1242	38.7%
איילון	526	50.92%	1231	38.36%
הכשרה	462	44.72%	1393	43.41%
ש. שלמה	289	27.98%	602	18.76%
שירביט	185	17.91%	462	14.4%
AIG	107	10.36%	29	0.9%

מקור: עיבודי נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון לדיווחי חברות הביטוח.

⁹ טבלה זו כוללת עמלות גם בענף הבריאות.

¹⁰ השיעור הוא מסך הסוכנים והסוכנויות שעבדו עם חברות הביטוח. ייתכן שסוכן או סוכנות ביטוח עבד עם יותר מחברה אחת.

לוח ה-7

מספר הסוכנים וסוכנויות הביטוח¹¹ שחברות הביטוח שילמו להם עמלות בענף ביטוח חיים, 2017

חברה	מס' הסוכנויות	שיעור מסך הסוכנויות	מס' הסוכנים	שיעור מסך הסוכנים
הראל	1063	67%	4086	50%
הפניקס	1138	72%	4598	57%
כלל	1013	64%	3935	49%
מגדל	769	49%	4710	58%
מנורה	959	61%	3670	45%
איילון	527	33%	1321	16%
הכשרה	627	40%	1835	23%
פסגות	185	12%	397	5%
AIG	8	-	6	-

מקור: עיבודי נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון לדיווחי חברות הביטוח.

לוח ה-8

מספר הסוכנים וסוכנויות הביטוח¹² שחברות מנהלות שילמו להם עמלות בענף הגמל והפנסיה, 2017

חברה	מס' הסוכנויות	שיעור מסך הסוכנויות	מס' הסוכנים	שיעור מסך הסוכנים
אלטשולר שחם	516	41%	1509	32%
מיטב דש	528	42%	1233	26%
פסגות	390	31%	810	17%
אקסלנס נשואה	222	18%	418	9%
ילין לפידות	212	17%	419	9%
אגליסט	112	9%	165	3%
אינפיניטי	65	5%	109	2%

מקור: עיבודי נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון לדיווחי חברות הביטוח.

11 השיעור הוא מסך הסוכנים והסוכנויות שעבדו עם חברות הביטוח. ייתכן שסוכן או סוכנות ביטוח עבד עם יותר מחברה אחת.

12 השיעור הוא מסך הסוכנים והסוכנויות שעבדו עם חברות מנהלות ולא מכלל השוק.

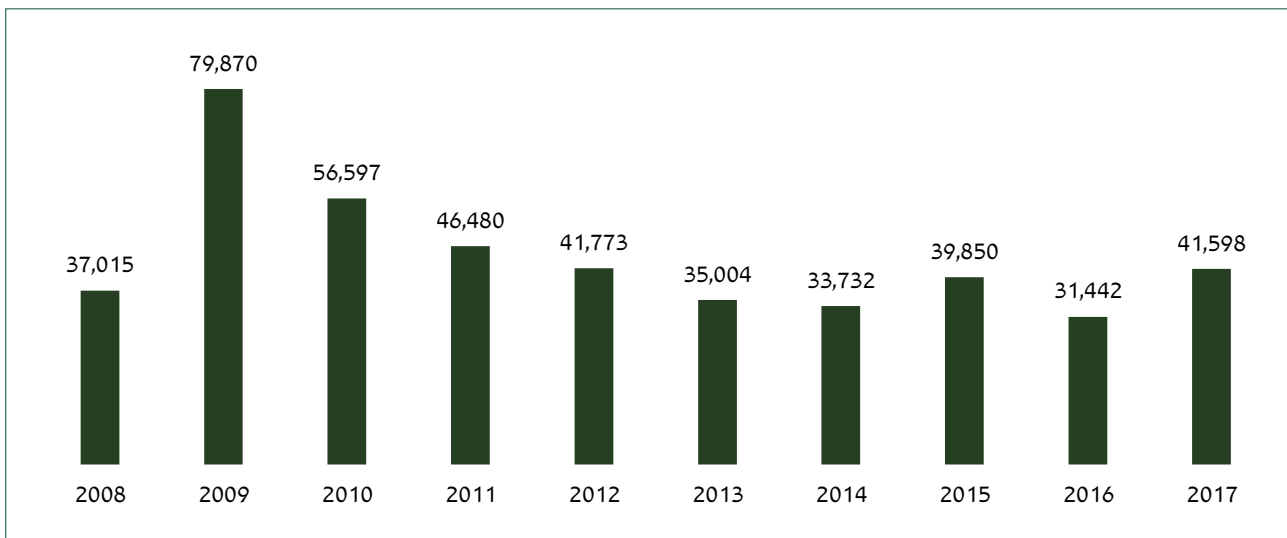

5. הייעוץ הפנסיוני בתאגידים הבנקאיים

ב-2017, פעלו התאגידים הבנקאיים בעלי רישיון לייעוץ פנסיוני באמצעות 317 יועצים פנסיוניים ב- 474 סניפים ברחבי הארץ, שהם כ-51% מסך הסניפים הפעילים בבנקים אלו¹³. ב-2017 ייעצו הבנקים ל- 41,598 לקוחות חדשים וכן ייעצו לכלל לקוחותיהם לגבי נכסים בהיקף כולל של 28.5 מיליארד ש"ח. מתחילת הפעלת הייעוץ הפנסיוני במערכת הבנקאית ועד סוף 2017, ייעצו התאגידים הבנקאיים ל- 409,097 לקוחות, בקשר לנכסים בסכום כולל של 156 מיליארד ש"ח (נכון לסוף 2017).

תרשים 4-1

מספר לקוחות חדשים שקיבלו ייעוץ פנסיוני בתאגידים בנקאיים בעלי רישיון יועץ פנסיוני תאגיד, 2008-2017

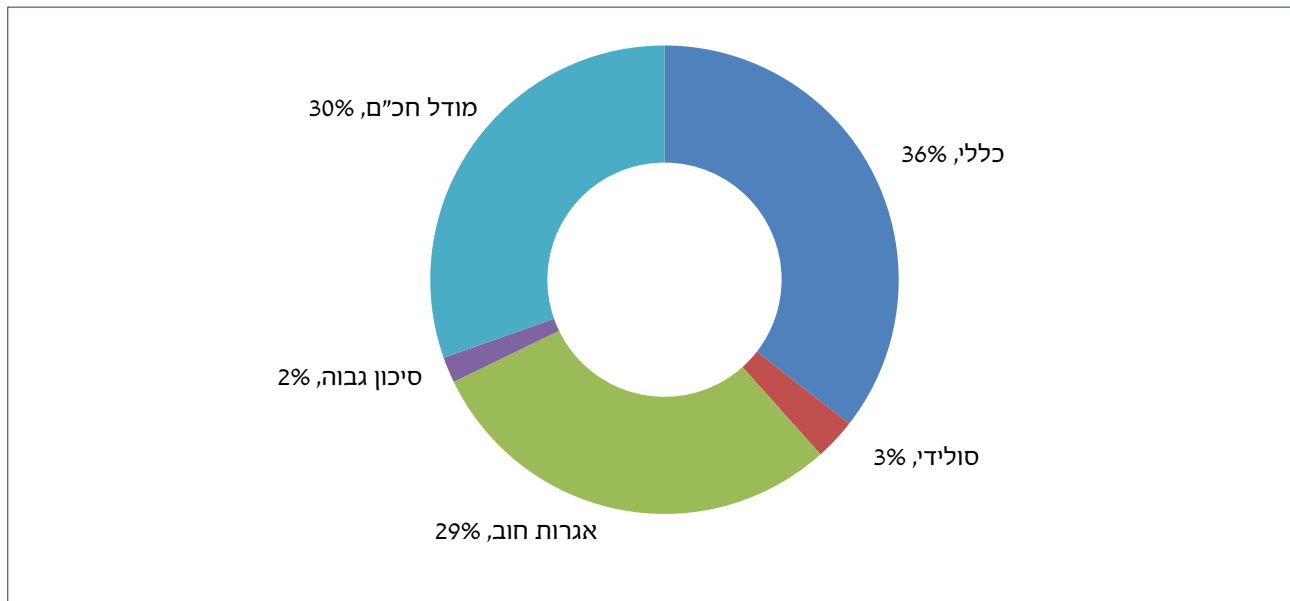
מקור: עיבודי רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון לדיווחי התאגידים הבנקאיים.

13 נכון לרבעון האחרון של 2017.

תרשים 5-1

התפלגות נכסים מיועצים של לקוחות תאגידים בנקאיים בעלי רישיון יועץ פנסיוני תאגיד, לפי מסלול השקעה, דצמבר 2017

מקור: עיבודי רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון לדיווחי התאגידים הבנקאיים.

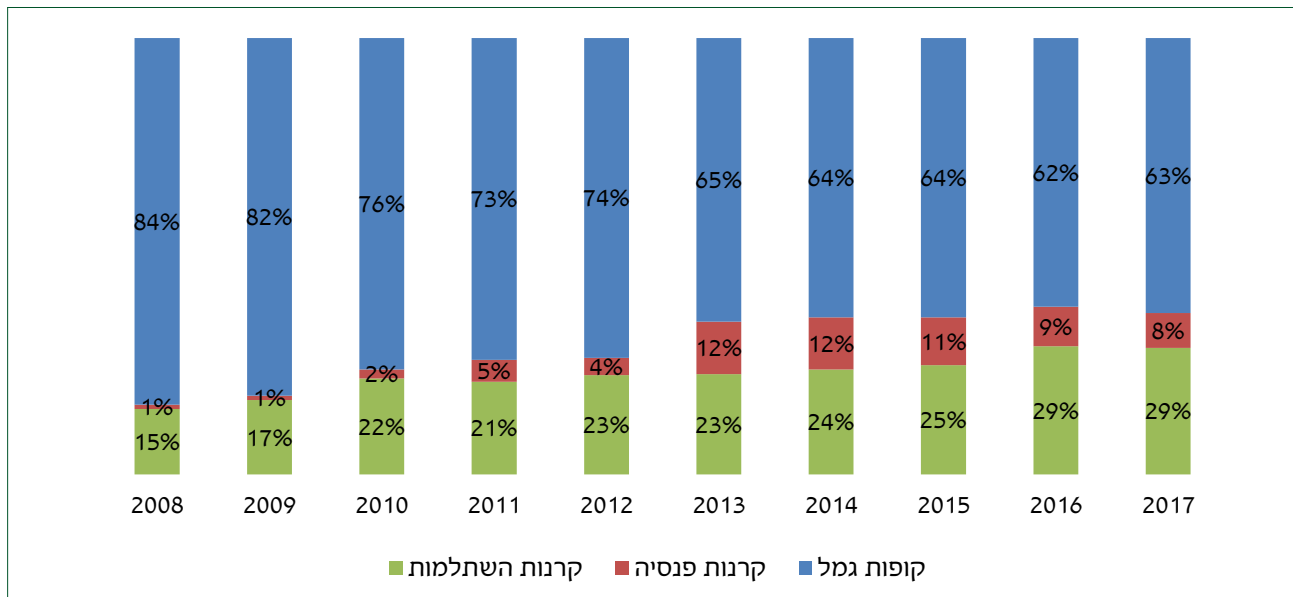
מסלולים בסיכון גבוה הינם מסלולי השקעה במניות, במט"ח, השקעות בחו"ל והשקעות לטווח ארוך. מסלולים סולידיים הינם מסלולי השקעה שקליים, צמודי מדד, או כאלה המתמחים בהשקעה באגרות חוב ממשלתיות או בהשקעות לטווח הקצר. מסלול השקעה כללי כולל את המסלולים הלכתי וישראלי. מסלולי מודל חכ"ם הינם מסלולי קוהורטות או מדרגות.

מסלול השקעה כללי מהווה כ- 36% מהנכסים המיועצים, והוא נמוך ביחס לשיעורו בקרב כלל אוכלוסיית החוסכים המהווה כ-64% מתוך סך הכספים במוצרי הגמל והפנסיה

תרשים 6-1

התפלגות נכסים מיועצים של לקוחות תאגידים בנקאיים בעלי רישיון יועץ פנסיוני תאגיד, לפי מוצרים, 2008-2017

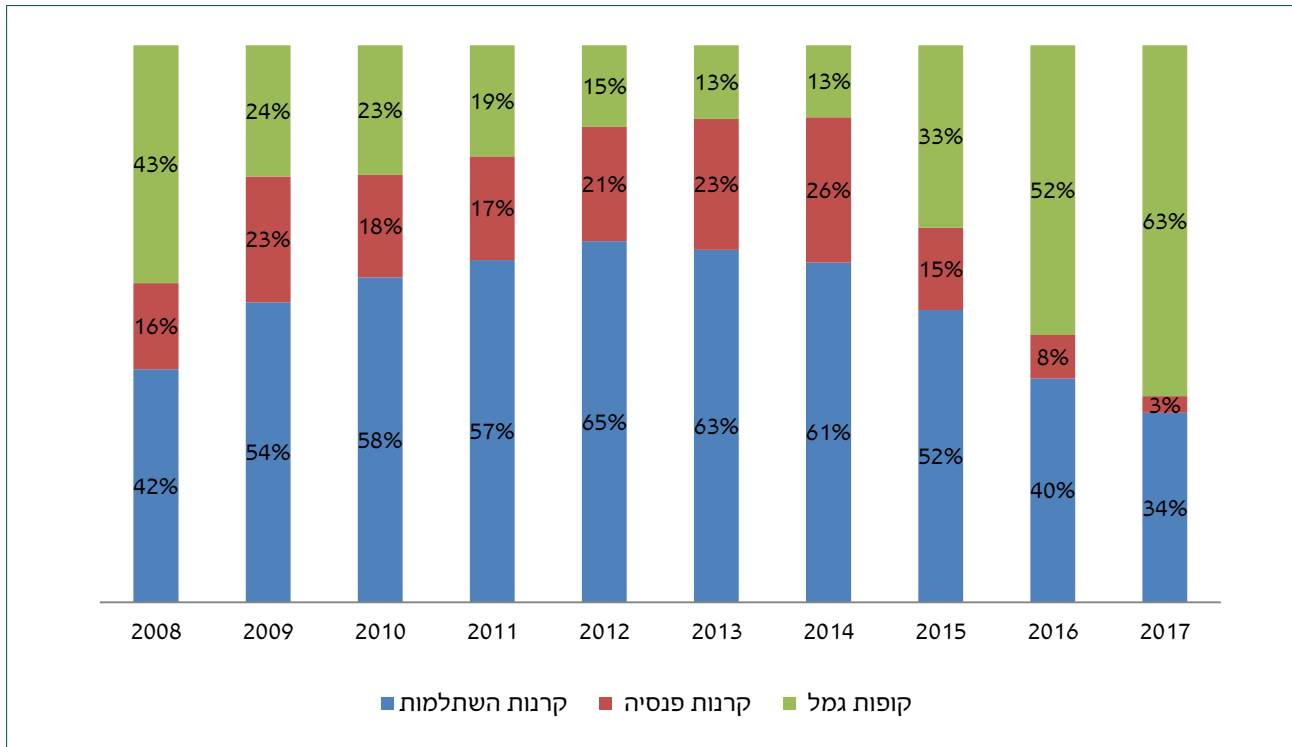

מקור: עיבודי רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון לדיווחי התאגידים הבנקאיים.

תרשים 7-1

התפלגות מוצרים פנסיוניים חדשים בקרב לקוחות מיועצים של תאגידים בנקאיים בעלי רישיון יועץ פנסיוני תאגיד, 2008¹⁴-2017

מקור: עיבודי רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון לדיווחי התאגידים הבנקאיים.

14 הנתונים בתרשים זה חושבו על פי הנתונים המצטברים של כל שנה קלנדרית. בדוחות הממונה עד שנת 2011, הנתונים הוצגו על פי הרבעון האחרון בכל אחת מהשנים.

6. בחינות הרישוי של הסוכנים והיועצים

תהליך הרישוי של בעלי רישיון כולל עמידה בבחינות שונות, בהתאם לענפי הרישיון המבוקש, והתמחות של חצי שנה אצל בעל רישיון המורשה לאמן מבקשי רישיון. הבחינות נערכות על ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון ועל ידי הרשות לניירות ערך.

לוח ה - 9

חובותיו של מבקש רישיון

סוג רישיון	ענף	בחינות יסודות	התמחות	בחינות גמר
סוכן ביטוח	כללי	יסודות הביטוח; יסודות ייעוץ	6 חודשים	גמר רכוש; גמר תאונות
	ימי	השקעות (רשות ני"ע)		גמר ימי
	פנסיוני			גמר פנסיוני; מקצועית א'
סוכן שיווק פנסיוני				(הרשות לניירות ערך)
יועץ פנסיוני				

מקור: נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.

לוח ה - 10

מספר הנבחנים ושיעור ההצלחה בבחינות הרישוי, לפי ענפים, 2014-2017

נושא הבחינה	2017		2016		2015		2014	
	מספר נבחנים	אחוזי הצלחה	מספר נבחנים	אחוזי הצלחה	מספר נבחנים	אחוזי הצלחה	מספר נבחנים	אחוזי הצלחה
יסודות הביטוח	1,844	60%	1,982	49%	1,847	61%	1,640	55%
פנסיוני	1,199	62%	1,234	60%	1,277	50%	1,199	39%
רכוש - כללי	396	61%	398	60%	347	62%	423	53%
תאונות - כללי	383	75%	364	59%	374	66%	265	63%
ימי	26	23%	26	65%	31	48%	29	10%
סה"כ	3,848		4,004		3,556		3,556	

מקור: נתוני רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.